PROPERTY OF ACKU

اراده

د افغان نشراتی مرکز خپرونه

سال دوم شمارهٔ سی ودوم شماره مسلسل ٥٦   جمعه ۳۱جوزا ۱۳۸۱ هـ ش   (۱۱) ربیع الثانی ۱٤۲۳ هـ ق   ۲۱ جون ۲۰۰۲ میلادی

ارشاد نبوی (ﷺ)

آموختن علم بر هر مرد وزن مسلمان فرض است.

(رواه مسلم)

فرمان الله ﷻ

بخوان وپروردگار تو بزرگوارتر است آنکه علم آموخت به وسیله قلم.

(العلق - آیات ۳-٤)

دافغانستان بیړنۍ لویه جرگه له ۹ ورځو کار وروسته پای ته ورسیده

ښاغلی حامد کرزی یی د ۱۸ میاشتو له پاره دنوی انتقالی دوری مشروټاکه

ده دری مرستیالان او ۱٤ وزیران اعلان او دلوئی جرگی غړیو ته یی مدالونه ورکړل

ښاغلی حامد کرزی دافغانستان دانتقالی اسلامی دولت مشر

کابل دجوزا ۲۹: دافغانستان بیړنی لوئی جرگی تر ۹ ورځو بحث او غور وروسته خپل کار په داسی حال کی پای ته ورساوه چی دافغانستان دانتقالی دوری د اسلامی دولت مشر ښاغلی کرزی ورته دخپلو دری تنو مرستیالانو، دستری محکمی درئیس او ۱٤ تنو وزیرانو نومونه واورول اودجرگی برخه والو ته یی مدالونه ورکړل.

دښاغلی حامد کرزی په نوی کابینه کی ښاغلی مارشال فهیم، ښاغلی کریم خلیلی اوښاغلی حاجی عبدالقدیر دده دمرستیالانو، ښاغلی مولوی فضل هادی شینواری د ستری محکمی د رئیس او ښاغلی مارشال محمد قسیم فهیم ددفاع، ښاغلی ډاکتر عبدالله دبهرنیوچارو، ښاغلی اشرف غنی دمالی، محمد محقق دپلان، سید حسین انوری دکرنی، مصطفی کاظمی دسوداگری، ښاغلی جمعه محمد محمدی دکانو او صنایعو، ښاغلی معصوم ستانکزی دمخابراتو، ښاغلی عارف نورزی دسرحداتو، عنایت الله نظری دمهاجرینو، ښاغلی عالم رزم دسپکو صنایعو او محترمه ډاکتر سهیلا صدیق دعامی روغتیا دوزیرانو په حیث اعلان شول.

زموږ خبریال لیکی: روانه بیړنی لویه جرگه دیوشمیر دلایلو له مخی یوه ورځ وځنډول شوه اود ۱۳۸۱ هـ ش کال دجوزا په ۲۱ دماسپښین په دری بجو دمعمولو تشریفاتو سره سم دپخوانی پاچا اعلیحضرت محمد ظاهرشاه له خوا پرانیستل شوه چی په دغی ورځ تریو لږ خبرواترو او نظریاتو وړاندی کولو وروسته دغونډی دریاست له پاره انتخابات وشول چی په هغو کی ښاغلی محمد اسمعیل قاسمیار درئیس، محترمه سیما ثمر او محترم داد فر دمرستیالانو، ښاغلی نعیم مجروح اوښاغلی اسمعیل یون دمنشیانو په توگه وټاکل شول.

وروسته بیا دری تنه دافغانستان دانتقالی دوری مشرتابه ته کاندید شول چی په هغو کی: ښاغلی حامد کرزی، محترمه مسعوده جلال او میر محمد محفوظ ندایی شامل و دکاندیدانو له پاره دتالار په گوټونو کی صندقونه اینبودل

ښاغلی فهیم دانتقالی دوری دمشر مرستیال اوددفاع وزیر

شوی ؤ چی دا نه صندوقونه دهری انتخاباتی هستی په نوم نومول شوی اورا غلیو استازیو په کی خپلی رائی اچولی چی له دغی ډلی نه ښاغلی حامد کرزی ۱۲۹۵، محترمی مسعودی جلال (۱۷۱) میر محمد محفوظ ندائی (۱٦۰) رأئی وگټلی چی په دی توگه ښاغلی حامد کرزی دافغانستان دراتلونکی انتقالی دوری له پاره دافغانستان ددولت مشر وټاکل شول. دلوئی جرگی په وروستیو ورځو کی دیوشمیر ملی، بین المللی اوسیمه ییزو ستونزو په هکله دبرخه والو له خوا راز، راز نظریات ورکړ شول تردی وروسته باید دغونډی دپریکړی له

(٦مخ)

دکابل په پولی تخنیک کی دافغانستان دبیړنی لویی جرگی په تالار کی داستاز یو غونډه

دافغانستان نومیالی علمی اوسیاسی شخصیت:

شاغلی محمد عزیز نعیم وفات شو

دده مړینه دهیواد علمی او ملی ضایعه ده

لندن: دافغانستان نومیالی علمی اوسیاسی شخصیت، دکابل پوهنتون دحقوقو اوژورنالیزم استاد دبهرنیو چارو وزارت پخوانی غړی اودمرحوم سردار محمد نعیم ځوی د ٦٦ کلونو په عمر په لندن کی دوږیښی ناروغی له امله وفات شو.

انا لله وانا الیه راجعون.

اروانباد عزیز نعیم یو ډیر مهربان اودښه اخلاقو خاوند ؤ تل به یی له دوستانو او خپلو شاگردانو سره ښه سلوک کاوه. دی دافغانستان دپخوانی جمهور رئیس اروانباد

(٦مخ)

لخدار براهیمی:

جنرال دوستم واستاد عطا جلوبی نظمی های شمال را بگیرند

کابل- ۲۵ جوزا: لخدار براهیمی نماینده خاص سازمان ملل متحد ضمن ملاقات درکابل از جنرال دوستم و استاد عطا محمد قوماندان جمعیت اسلامی درمزارشریف خواسته که باید جلو مظالم، تهدیدات و قتلهای روز افزون را درسمت شمال بگیرند.

طبق گزارشهای واصله: براهیمی مراتب نگرانی خویشرا نسبت حوادث اخیر درسمت شمال که نمایانگر نابسامانی واخلال امنیت است به حامد کرزی رئیس ادارهٔ مؤقت نیز ابراز داشته است.

این نگرانی بعد از انکه یک مؤسسه امریکایی نسبت عدم موجودیت امنیت سمت شمال افغانستان را ترک

کمیساری عالی ملل متحد برای مهاجرین افغان:

بودجه داده شده به هیچصورت کافی نیست

اتحادیه اروپا ۹/۲۵ ملیون یورو راجدیداً تخصیص داده است

بن: اتحادیه اروپا درسلسله مساعدتهای همیشگی شان با مردم افغانستان ۹/۲۵ ملیون یورو را جدیداً برای حل مشکل مهاجرین افغان تخصیص داده است.

طبق گزارشهای واصله: پاول نیلسن کمیسار امور بشری وانکشافی اتحادیه اروپا اخیراً گفته است که مبلغ ۹/۲۵ ملیون یورو که معادل ۸/۷ ملیون ډالر می شود به مهاجرین افغان درکار عودت شان مساعدت مینماید. باید از ین پول درعرصه های هنگام بازگشت برای ترانسپورت، کمک به کودکان، تعلیم وتربیه اولاد مهاجرین درمناطق

اراده
دتاسیس کال: ۱۳۷۹ هـ ش
اونیزه خپلواکه تحلیلی خپرونه
دامتیاز خاوند: افغان نشراتی مرکز
مؤسس: سید داؤد
مسوول مدیر: عتیق الله پژواک
معاون: میاګل آروال
مسوول سکرتر: ظهور «افغان»
پست بکس «۹۰۹» یو نیورستی ټاون، پیښور
ټیلفون: (۸۵٤۱٤۵)، فکس: ۸٤۱۷۸۵
E-Mail: amrc@brain.net.pk

دلوی اوښښوونکی خدای په نامه

سرمقاله

دبیړنۍ لوئی جرګی د پریکړو په رڼا کی:

دافغانانو دنوی سیالی اوازموینی وخت

د۲۳کلنو جنګ اوجګړو وروسته له نیکه مرغه دبن د تړون له مخی دافغانستان دروانو حالاتو دلاښه سمون اوډیری څیړنی له پاره، زمونږ دهیواد دملی دود له مخی دڅه دپاسه ۱۶۰۰ تنو افغانانو په ګډون بیړنۍ لویه جرګه دافغانستان په زړه دکابل په ښار دپولی تخنیک په انګړ کی جوړه شوه اوتر نهو ورځو بحث، غور اوڅیړنو وروسته یی یو لړ غوره اومهم تصمیمونه ونیول.

دغه بیړنۍ لویه جرګه دهیواد په دی حساسو شیبو کی ځکه دتائید اوستاینی وړده چی ترڅو دمخه زمونږ په هیواد کی دملی یووالی، ورورۍ او محبت واټونه ورځ په ورځ زیاتیدل، ددی کار علت دپردیو، مداخلی او دکورنیو بی توپیری یادپردیو په واک کی ښکیل کیدل وو چی اصلاً دلته ددغه عیان بیان ته اړتیا نشته.

مونږ تل، ډیر له پخوا داویل چی که چیری یو ځل افغانان دومره واک پیدا کړی چی سره کینی، دځان اوجهان په هکله سره جرګه شی، غور وکړی، په خودشی، پردیو ته به پردی وواتی اوځانونه به خپل وبولی. که کومه خوږه ترخه موجوده وی هغه به داسلامی مینی، محبت، ورورۍ اوافغانی شفقت له مخی هیری کړی، یو بل ته به سره تیر شی اودراتلونکی له پاره به پخپله غوڅ تصمیمونه ونیسی اوعملی به ئی هم کړی.

دخوښۍ ځای دی چی همداسی وشول او دجنګونو له اوږدی مودی را په دیخوا یو ځل بیا دټولو افغانانو دسازمانونو، ډلو اوپر ګنو غړیو په دی بیړنی جرګی کی برخه واخسته چی د ۱۳۸۱ هـ ش کال دجوزا له ۲۱ نه تر ۲۹ پوری ئی په آزاده اودموکراتیکه فضا کی جریان درلود، ګڼ شمیر غړیو په کی خپل زړونه تش کړل، یو شمیر څرګندی ستونزی په کی مطرح شوی، نه یوازی افغانان سره وپوهیدل بلکه نړیوال هم ښه خبر شول چی په افغانستان کی د شخړی دمشورۍ سرچیری دی.

مونږ دلته دجرګی دغړیو، کار اوبهیر په باب نه غږیږو، دا برخی اوڅیړل ئی دافغانانو دقضاوت برخه بولو، هر څوک به له دی تجربی نه په استفادی سره دراتلونکی له پاره ځانګړی پندونه اوعبرتونه اخلی اوداچی چا په دی برخه کی څه کړی هغه به دهغه خپل مسوولیت وی چی که دپوښتنی اوګرویګنی وخت راشی نو هر سړی به خپل، خپل ځواب وائی.

دهیواد روان حساس پړاو ایجابوی چی افغانان باید دخپل اسلامی اوملی مسوولیت له مخی ددغی لوئی جرګی دبریاوو او لاس ته راوړنو څخه بشپړه ننګه اوملاتړ وکړی. که خدای مه کړه مونږ یو ځل بیا د بی توپیری او ځان ځانی ښکار شو او ووایو چی پر ما څه ؟! داځل به په داسی کړاو اخته شو چی نور به مونه خدای وبښی اونه به بیا نړیوال هم زمونږ مرستی ته راودانګی. اوس چی بی له شکه دهر افغان په زړه کی دوطن اوولس مینه راټانده شوی، په کاردی چی دتیری بدمرغی جنګی دوری ترخی ناخوالی هیری کړو. که وطن په جګړو ابادیدلای اویا پردو راته ابادولای نو مونږ به اوس دچاخبره داسمان په شنګو کی ګرځیدای. مونږ پردی (۷مخ)

گندم ازگندم بروید، جوزجو

فروغگر

ازوضع وجوی سیاسی کشور ما افغانستان غرقه در رنج وملال وافسردگی نمایان است که در نتیجه تحولات اخیر فصل جدید درحالت آغاز شدن است؛ فصلیکه چشم امید همگان به باروری مثبت ومعقول آن است.

با تعقیب جریانات اخیر بوضوح دیده می شود که اینک بخواست خدا در استانه یی قرار داریم که باب پیروزی های بررخ امال ملت زجر کشیدهٔ ما بازگردد. بعد از رنج ومحرومیت وهردم شهیدی درمرحله یی قرار داریم که گذری به مجال یک افغانستان آزاد، آباد وسرفراز است؛ سوال درین جاست که آیا زعامت جدید خواهد توانست باکسب اعتماد ملت این همه ناهنجاریها را از سر راه ملت بردارد، این همه زخمها را التیام بخشد واین همه ویرانی ها را به اعمار وآبادی مبدل کند.

آیا زعامت جدید خواهد توان[illegible] بین معتقدین، التقاطی ها وسیکولرست های افغانی طوری تلقین بیاورد که هر گروه فقط بسوی اعمار کشور و احقاق معارف وتمدن آن سعی وتلاش ورزد و ریشه های تعصب های نامشروع راقطع کند؟

آیا زعامت جدید توانمندی آن را خواهد داشت که موی رگها وسررگهای تعصبات قومی ونژادی وسمتی را از ریشه برکند وزمینه یی را مساعد سازد که همه افغان ها در کنار یکدیگر چون برادرزنده گی کنند؟ آیا زعامت جدید ظرفیت آن را خواهد داشت که به همه اتباع افغانستان بدون فشارهای سیاسی داخلی واغراض وفشارهای خارجی زمینهٔ زنده گی آبرومندانه یی را مساعد سازد ؟! آیا زعامت جدید برنبض جامعه اش چنان مسلط است که در تصادم فرهنگ مسلط برافغانستان وافکار وارد اتی توجهی رابوجود آورد که با حفظ حالت های فکری وفرهنگی ابناء این وطن کشتی توفانزده ملت را به ساحل مراد رهبری کند؟

آیا زعامت جدید درباز سازی مدنی، تعلیمی، تربیوی وفکری از نیروی برخوردار خواهد بود که به هر تبعه افغانستان حق شرکت واستفاده ازین پروسه را بدهد ؟!

آیا قیادت جدید مجال آن را خواهد داشت که مردم مهاجر داخل افغانستان را که به نحوی از انحا از خانه ها وزمین وباغ شان محروم واز منطقه اخراج شده اند، مجدداً درخانه های ابایی شان اسکان دهد؟

آیا زعامت جدید توانایی آن را خواهد یافت که با رعایت اصول حسن هم جواری وروابط بین المللی روابطش به سطح منطقه وجهان راطوری عیار سازد که این روابط اثرات خویش را برتمام اتباع افغانستان مرتب سازد، برعکس آن که افغان ها در داخل کشور شان مظنون دستگاه حاکمه ودرخارج بنام افغان تهدید وتوهین شوند؟ (ص۷)

کرزی صیب مبارک شه؛
خو لږ زمونږ خبروته هم غوږ شه!

که څه هم مرحوم ملنګ جان لا پخوا داشکایت کړی دی چی: **«مه وایه رښتیا راباندی سریه‌می په دارشی»** ویا داچی: «شیخ فریده خوله پټه بهتری ده» خو آخر زمونږ هم له رښتیا ویلو نه چاره نشته، هسی هم ددموکراسی سندری ویل کیږی اوپه دموکراسی کی خو سړی لږ تر لږه دڅه ویلو حق لری.

زه دیو مسلمان اوافغان په حیث چی دهیواد ازادی له کاروان سره می کلونه کلونه سفرونه کړی دی ځان ته ددی حق ورکوم چی ووایم دا بیړنی لویه جرګه پیل: (د ۱۳۸۱ دجوزا ۲۱) دافغانستان دلویو جرګو په تاریخ کی ښا یی ناکامترینه لویه جرګه وی په دی معنا چی کړه پیل شوه اوکړه پای ته ورسیده. دلویی جرګی په کمیسیون کی هغه کسان و چی له عقیدتی پلوه خوله یو دوو نه وراخوا ټولوئی دلوئی جرګی ضد سابقه درلوده، همدا راز قومی ترکیب پکی بالکل په پام کی نه ونیول شوی خو هغه دولی ځان په وینا چی: «رښتیا، رښتیا دی» باید دټولو قومونو دحقه حقوقو درناوی وشی تردی چی را تیرشود اد انتخاب اوانتصاب ډرامی خو هم یو څه وکړل؛ خوله دی ټولو سره سره سړی ځان پردی قانع کولای شی چی زرڅه دلویی جرګی بهیر چی هر څه ووخو یو شمیر افغانان پکی را ټول شوی وو او مونږ ورته د افغان په ستر ګه ګورو او فیصلی یی درنی بولو ځکه که یی ونه بولو دچا به څه وکړای شو.

ښا یی زما دالیکنه هم دزړ[illegible]یاس ایسلو نه وز[illegible] نور څه نه وی او نه څوک دی ته وهڅولای شی چی پری غور وکړی.

نوکرزی صیب، رحمان بابا وایی:

دا دستور دی چی له درده زګیروی خیژی
ګنی څه و درحمان له شاعری

هغه څه چی زه لیکم دزړه درد دی.

که چیری راتلونکی یو نیم کلنه دوره هم همداسی تیره شی لکه تیره شپږمیاشتنی دوره دابه دوخت یوه ستره ضیاع وی باید په دی دوره کی یو شمیر متین ګامونه واخستل شی، ماته لاندی ټکی ضرور ښکاری:

۱ · باید په کابینه کی ملی ترکیب په پام کی ونیول شی. اوله دولتی ادارونه دی شخصی کورونه اوشخصی ګوندونه نه جوړیږی یعنی داسی نه شی چی یو څوک وزیر شی نو تر پیا ده اویا مستخدم پوری ټول دوزیر صاحب یا ... صیب خیلخانه تشکیل کړی، که په دی برخه کی هم ملی ترکیب، هم سیاسی ترکیب په پام کی ونیول شی بیا به دشکایت ځای نه پاتی کیږی، یعنی داسی ونه شی چی که فرضاً وزیر صاحب ننګرهاری وی، چی معینان، رئیسان اومدیران یی ټول ننګرهار یان وی که وزیر پښتون وی، لاندی کسان یی هم ټول پښتانه اوکه تاجیک وی نور ټول دی هم تاجک وی ددی کار دځارنی لپاره لازمه ده چی یو با صلاحیته کمیسیون چی دوزیر صاحب نوڅیړه ورته ونه رسیدلای شی، جوړ شی چی ددی لوئی نقیصی په جدی توګه مخنیوی وکړی، همداسی دسیاسی ترکیب په اړه دناسمو اقداماتو مخه ونیولای شی یعنی که وزیر صاحب په یوه ګوند پوری مربوط دی هسی نه شی ټول وزارت دهمغه ګوند خلک اشغال کړی یعنی باید دملیتوب بهیر دی تعقیب اوعملی شی.

قدامحمد فایض

۲- کرزی صاحب:
تاسی پوهیږی چی دخلکو څومره جایدادونه غصب شوی دی تاسی یو باصلاحیته هیأت وټاکی اوهیأت دی اعلان وکړی چی دچا جایداد تر زور ل شوی هغه دی [illegible] ته مراجعه وکړ[illegible] بیا به تاسی ته څرګنده شی چی لږ ترلږه دکابل یا یوه بل ښار څه حال دی؟! خو داکار باید صرف نمایشی بڼه و نه لری.

۳- باید په ځانګړی توګه دهیواد دمتخصص قشر دبیرته ستنولو لپاره چی هیواد ورته اساسی اړتیا لری یو جدی اوعاملانه اقدام وشی.

٤- داداری مصلحتونو له مخی باید چاته پخپل ولایت کی لوړ پوستونه ورنکړل شی، دا اجاره داری باید نوره ختمه کړای شی

(۷مخ)

دطالبانودحکومت پرمهال او یاهم ترهغوی دمخه امریکا یی مقاماتو اودملګرو ملتولوړرتبه صلاکارانو پهواروار اوهمیشه داخبره کوله، چی افغانستان په پخوانی پاچا جوړیدای شی؛ ظاهر شاه یو ښه او مناسب محوردی؛ نو موړی دافغانانو دبیلا بیلو قومونو په منځ کی تعادل ساتلی شی؛ اوتردی پورته یی ډیر داسی کمالات اومواصفات هغه ته منسوبول، چی دشخصیت په عروج کی یی لازم وو. دروان کال د وری په ۲۹ نیټه چی نوموړی افغانستان ته راستون او په کابل کی میشت شو دهغه له راتګ سره دافغانانو انتباه داوه، چی کیدای شی هغه ته دلویی جرګی تر تدویر پورته دافغانستان دراتلونکی اداری دمشر تابه مسؤلیت وسپارل شی؛ ځکه چی له

د دموکراسی په نوم په افغانستان کی څه روان دی؟!

نیازمند

یوی خوا دملګرو ملتو اداری او نورو ذیدخله بیرونی خواوو پدی موضوع باندی تکراراً شخوند وهلی ؤ او له بلی خوا له متعددو متنازع زعامتونو نه ستړ یو افغانانو هم په غوڅ اکثریت دهغه په لوری تمایل پیدا کړی ؤ، یعنی هم بیرونی اوهم داخلی ملاتړ له هغه سره ؤ اوداهغه څه ؤ ، چی دپخوانی پاچا په سربیی دزعامت دپګړی ایښودلو مسئله حتمیت ته ور نیږدی کړی وه دپاچا په لور دافغانانو دغوڅ اکثریت دتمایل خبره پدی ولاړه وه ، چی دافغانستان ملی مصلحت یی دهغه په وجود کی لیدلو که څه هم افغانان په درجنونو رهبران لری اوهریویی پخپل حد کی قابل قدردی اودانقلاب په رنګین دورکی دهغوی کردارد هیرولوندی؛ خودا واقعیت دی ، چی هغوی د« محوریت » عناصر نلری، یوشمیر سپیرو خونړیو پیښواواقتدار جنګونو هغوی له هغه حدنه را غورځولی ، چی دملت چور لټ اکثریت په هغوی راټول شی ، اوس چی په افغانستان کی کوم قومی اوژبنی تمایلات راولاړ شوی اوافغانستان یی دتجزیی خواته روان کړی، دامشکل په یوه ملی اوغیر متنازع زعامت منتفی کیدای شی، په یوه داسی چا چی دافغانانو ترمنځ تعادل او توازن وساتلی شی، له پاچا سره دبیرونی حمایت تراڅنګ دافغان قوم حمایت دراتلونکی اداری سره دهغه دمشر تابه ټول تلازمات برابر کړی وو او اټکل کیده، چی په لویه جرګه کی به ددی زمینه مساعده شی ، چی هغه دیوه مقتدا په توګه را میدان ته شی؛ خوکله چی دروانی جون میاشتی په ۱۱ نیټه دلویی جرګی له تالار نه دهغه دملاتړ آوازونه اوچت شول او خلکو دنوموړی درامنځته کولو غوښتنه وکړه، په افغانی مسلط نظامی اړخ سربیره مسأسفانه ددیموکراسی علم برداری (!) امریکی هم په هغه فشار واچاؤ چی له کاندیدیدلو نه منصرف شی!!! که څه هم دیش نماینده زلمی خلیل زاد داخبره ردوی او په پخوانی پاچا دامریکی ددباو اچولو نه انکار کوی؛ خو په کابل کی دپاچا طرفداران دهمایون شاه اصفی په شمول وایی ، چی امریکا دپاچا مخه ونیوله!! پدی هکله پاچا خان ځدراڼ وایی چی : « له پاچا سره می تماس ونیو اوددی موضوع په رابطه می تری وضاحت وغوښت. . . . ، هغه راته وویل چی په ماباندی فشار دی ، حتی کومه اعلامیه چی زما په نوم صادره شوی، زه یی پر لیکلو خبر هم نه یم »! ؟ له دینه علاوه کله چی په کابل کی داستخباراتو مسؤل له مسلحو ځواکونو سره دلویی جرګی تالار ته ننوت اودجرګی غړی یی تهدید کړل، چی پاچا ته را یه ورنکړی. . . ، ددی خلکو مخه نه دملګرو ملتو سازمان ونیوله ، نه سوله ساتی ځواک اونه هم امریکا یی پوځونو!! حتی دسوله ساتی پوځ قوماندان خولا داهم وویل چی : « دهغوی مسؤلیت دانه دی چی دداسی خلکو مخه ونیسی ؛ بلکه دهغوی مسؤ لیت دشوری دجریان څارنه ده ».

د اټول جریانات داښیی ، چی له یوه پلوه نړیوال نه غواړی چی افغانان دی یو محوری زعامت ولری ، له بل پلوه دی جریان داثم و ښوده ، چی له افغانانو دانتخاب حق ترورل شوی ، اودیموکراسی هم زموږ په ملک کی تش داخلاقی پولو ماتول دی ، نه دخپلو حقوقو آزاده غوښتنه اودهغوی حصول!! سوال دادی چی پرون امریکا اوملګرو ملتو دپاچا دعودت اودهغه درول اوزعامت غوښتنه په مصرانه ډول کوله اودافغان بحران له حل سره یی دهغه نوم جداً تړلی ؤ؛ نواوس ولی دهغه له رول سره مخالفت کوی!؟ اوکه پرون دافغان غمیزی ته دپای ټکی ایښودلو صلاحیت اواستعداد په هغه کی لیدل کیدو ؛ نو نن ولی دهغه مخه نیول کیږی!؟

بازی و نو سازی

معضلهٔ مسکن

رحیم مجید پور

مسئله باز سازی واعمار مجدد کشور که با علاقمندی خاصی توسط حکومت منتخب در لویه جرگه اضطراری عنوان می شد کاربست به ویژه حیاتی ، مهم وضروری ، موسسات بین المللی مقادیر قابل توجه پول را غرض باز سازی افغانستان وعده نمودند که ممکن بدسترس قرارگیرد اما دررابط با آغاز کار این پروژه ها که البته کار آن به همکاری ومساعدت خود شان شروع وتکمیل میگردد باید گفت: که کار های ساختمانی وترمیماتی تاهنوز معطل است وتاریخ شروع کار تا هنوز دقیق معلوم نبوده که در کدام سال وچه وقت وزمان صورت می گیرد وچه وقت کار به شدت ادامه خواهد یافت آیا در مدت یکسال چند فیصد کار پیشرفت خواهد کرد.

همانطوریکه میدانیم ومیدانید شمار منازل که دراثر جنگ های ویرانگر وخانمانسوز را هرگاه احصائیه بگیریم درهرسال اگر پنج هزار منزل رهایشی ویران شده باشد در مدت بیست و سه سال یک لک وپانزده هزار خانه میشود که البته بدون سهم گیری فعال فرد فرد هموطنان که به باز سازی منازل شان علاقمندی دارند و کار صادقانه آن به سرعت وسهولت به پیش نخواهد رفت ولی تا تکمیل فلت ها و نو سازی عصری که در فاصله بین چند سال صورت می گیرد. وسخن به درازا می کشد عجالتاً باز سازی منازل وملکیت های شخصی که شامل پلان شهری کابل نیز هستند وباز سازی آن درحل مشکل کار ساز بوده میتواند باید درگام نخست اقدام شود ، سهم گیری فعالانه مردم حایز اهمیت است درصورت انجام کمک های دولتی وجلب وتشویق سرمایه داران با در نظر داشت این واقعیت مردم فعلاً هیچ گونه کمک مالی واقتصادی دردسترس ندارند می توان این مشکل را به اسرع وقت حل نمود وتیز زمینه کار برای مردم که سالها ست بیکاری دروطن شان ادامه دارد فراهم کرد واینجاست که مهاجر بی بضاعت از پرداخت کرایه رهائی یافته و از این پراگند گی ورنج که موربانه زند گانی شان است نجات می یابند.

واکنون فکر میکنم آماد گی برای برگشت مهاجر بی سرپناه دریک فیصدی کمترخواهد بود زیرا خانه در شهر کابل قلت دارد وکرایه قیمت وبلند است مردم درکوچه های ویران شده دنبال منازل کرائی سرگردان اند اگر در این عرصه توجه مبذول گردد مشکلات جدی مردم به تعیین کاهش میابد باذکر مطلب فوق از مراجع مربوط خواهش میبرم تا پیشنهاد ما را دررابطه به بهبود امور تحت غور وبررسی قرار بدهند.

ازلابلای آثارو اقوال برزگان افغان:

تاجتماع درست نشودحکام ومامورین که زادهٔ اجتماعند، درست نمی شود

علامه صلاح الدین سلجوقی

اقتباس : غازی

شاید دراینجا اشتباهی رخ داده باشد که همیشه از حکام شکوه می کنیم وهر چیز را بگردن سیاست می اندازیم . ولی باید فکر کرد که حکام از کجا آمده اند؟

از آسمان ویا زمین دیگری؟

امروز مامور وترازو دار و گاوران وخرکار و واعظ ومدرس وخطیب فرزندان یک محیط اند. اگر محیط به نضج اخلاقی و ثقافتی نرسیده باشد هیچ کدام از افراد آن ، رسیده وپخته نخواهند بود ، کسانیکه از حکام گله مند اند آن گله را از ترازو داران وبازرگانان وحتی از معلمان نیز دارند وگناه همه را بگردن حکام می اندازد. درحالیکه حکام نیز از افراد همین محیط اند.

بعضی ها تصور می کنند که اگر آن ترازو داری که سنگین می گرفت وسبک می داد ، حاکم شود ، باید ماهیت خود را بدل کند. اما خبر ندارند که در محیط فاسد اگر چنین اشخاصی ماهیت خود را عوض می کنند وغالباً عوض هم می کنند اما نه بطرف حق وخیر بلکه به این طرف که ظرف خود را کمتر وذخیرهٔ خود را بیشتر بسازند. وبه این طرف که تیر وتیغ طعن وانتقام مردم را بیشتر بطرف خود جلب کنند ودر مقابل آن موتر سواری خود را به گفتهٔ فرنگی ها درجیپ های پر از افراد مسلح پولیس عسکری سکورت کنند واین نوع ذره را که هنر حلقهٔ آن از نفرت ونفرین بوجود آمده است نیز از ا سباب شرف وعزت وکرامت خود محسوب کنند وآن کسی که نتواند ترازوی داد وستد بازرگانی را به حق استعمال کند چطور می تواند اگر شاهین بدست اوبیفتد که ترازو داری اجتماعی را به حق وخیر وزیبائی اداره نماید.

روزی که افلاطون مرد ، بایست ارسطو دراکادمی اوجانشین او می شد ، اما محیط تربیه نداشت ولو که اکادمی کوشش کرده بود تا دستهٔ بزرگی را از شاگردان خود تربیه کند وازروی همین تربیهٔ ناقص بود که « سپو زینوس » خواهرزادهٔ افلاطون بنام اینکه ملکیت ارضی اکا دمی مال مامای او بوده است واو نیز شاگرد این اکادمی است ، مستحق تراست که این قطعه زمین وباغ و عمارت موروثه را به ارث بگیرد وازین پهلو اغماض نمود که این مدرسه است وکانون بزرگ ویگانهٔ علمی کشور اواست وباید کسی وارث آن باشد که از روی درس وعلم وارشاد ، به موسس آن نزدیک تر باشد.

پس دراین مورد گناه حکام چه بوده است. بلکه گناه محیطی بوده که کورهٔ نیرو مند وگدازهٔ اکادمی افلاطون نیز نتوانسته بود که مواد چرکین ومغشوش محیط را از همه شاگردان خود بشوید.

آری اگر محیط مساعد نباشد چند روز درس به هر لیسه و فاکولته ای که باشد نمی تواند بر همه انطباعات تثبیت شده وبلکه متحجر شدهٔ محیط غلبه کند.

ومثلاً اگر درآن وقت نیوزی یوس(اسپوزی یوس) ویا اسیف زی بوس نزد حکومت ویاطبقهٔ انقلابی رسانده باشد که ارسطو مرد مقدونی است واو حق ندارد که دراین زمین مامدرسه یا مؤسسه داشته باشد ، باز هم گناه آن مردم که به مانند دی موس تیس مردمان وطن خواه بودند و برخلاف مستعمرین کشور خود تعصب شدید وطن خواهانه داشتند ، نبود.

ازین قبیل کار ها هر چه شده از طرف محیطی عملی شده که حکام یک جزء کوچک آن محیط گفته می شدند و تاکنون گفته می شوند. من امروز چند روز می گذرد که به حساب سال قمری از عمر (۷۷) گذشته ام ازین عمر خود مدت ۶۰ سال را به بصارت وقضاوت محیط اجتماعی خود به یاد میدهم.

.... دروقت حکومت بچهٔ سقاً ، مال من تا راج وخود محکوم به مرگ شدم. . . .بسیاری از دوستان من کوشش زیادی داشتند که مرا رها کنند ویا لااقل از محکومیت به مرگ ، نجات دهند که سود مند نمی افتاد ، زیرا شخص حبیب الله دشمن من شده بود ولی چطور دشمنی که هیچ کدام همدیگر خود را نمی شناختیم. وباهم ندیده بودیم ... ولی دروزارت خارجه که من آن وقت درآن ماموریت داشتم ، دسته ای از قبیل من« شاپو » پوش و« نکتائی » بند بودند که بامن همسری ورقابت داشتند وبه عقیدهٔ خود وجود مرا و یاعلم ویاقلم ناچیز مرا مانع پیشرفت خود یا مرام های خود می دانستند وهم درعین حال پروا نمی کردند ازینکه دفعتاً شاپو ونکتائی را بدستار وسیحه وحتی بودنه جنگی تبدیل کنند ونزدبچهٔ سقاًنفوذ نمایند، که این خود نقص محیط است محیطی که بچهٔ سقاًرا پرورده واورا بروی کار آورده بوده واین طور شاپو پو شان بودند به دست ونکتائی بندان بوت پاک گن را به وجود آورده بودند.

این کار ها درهمه جابوده است... دو دین بزرگ که یکی بعد دیگری آمده است ، یعنی اسلام ومسیحیت هردو به تمام جدیت می کوشیدند که این روح ریا وسالوس اسلحهٔ دست یهودیت را از دنیا دور کنند وطبیعی است که هردو دین دراین باره نقش های قدم بارزی گذاشتند وخصوصاً مدنیت اسلام که نیت خوب وضمیر خیراندیش را برهمه چیز مقدم ساخته بود واین هردو را به نور آسمانی منور ساخته بود.

(ص ۷)

دقدرت لیونی ته

لیکوال روغمن شگیوال- جلال آباد

ای انسانه! ای افغانه!

دمقام په مانا پوه شه، دقدرت نه مطلب څه ی؟

مقام هغه لوړ قدرت دی، چی منزل ته پری رسیږی، توکل او اراده یی قوتونه دی هدف نه.

چی الله درسره مل نه وی رحمانه
که لبکری درسره وی یک تنها یی

اوهمدارنگه په دری ژبه کی:

دل رابدست آور که حج اکبر است
از هزاران کعبه یک دل بهتر است

توای افغانه مسلمانه!

که ستا هدف او موخه په قدرت سره معنوی مقام ته رسیدل وی او په رښتینی دخپل خالق رضا او وصال غواړی نو دالاره چی تانیولی ده داخو هغه لارنه ده چی تا هغه مقام اومنزل ته رسوی چی ته یی په خوله وایی.

نوای روغ لیونیه! دزړه اوخوله لارد یوه کړه چی د دواړو په اتفاق او بوالی سره پری حقیقی منزل ته ورسیږی توله تکیه په مادی قوتونو مه کوه پخپل ځان او هغه قدرت متکی اوسه چی هغه تغییر اوبدلون نه مومی، خوستاتکیه په هغه چاده چی دمعان ولس دغملړلیو تاریخی دردونکو پیښو اوغمیزو تاریخی مسولیت دهغو په غاړه دی.

تا په ژوندیو نظامونو کی ترټولو ډیر کوچنی نظام (حجره) اودکائیناتو په لایتناهی نظامونو کی لمریز نظامونه نه دی لیدلی؟، چی هلته په کی څومره مستحکم نظم دالله مخلوق دبقا او ژوندلپاره یو منل شوی او جوړ شوی سیستم روان دی، پوه شه اوډیر ځیر، دژوند دبقا لپاره دهمدغه اصل احترام وکړه اودنړی دژوند دکاروان سره یوځای دژوند منزل ته په معقوله لارځان ورسوه که نه له کاروانه پاتی شونی لیوان خوری اویا کارغان. په تاووده سنگر کی دجهاد حماسی دتاریخ کاردی پرپرده چی تاریخی واقعیتونه په زرینوکرښوولیکل شی او تورداغونه هم . ره په ډاگه.

هغه افغانی میرمنو چی په نیمه شپه کی به له خواړه خوبه نیمه شپه را پاڅیدلی، ورو اونهرو مجاهدینو ته به یی ډوډی پخولی ایا هغوی هم دوطن ددفاع په لارکی مجاهدینی نه دی؟ هغوی چی دخپلی خولی مړی به یی دجهادسنگرونو ته لیږلی دجهاد برخمن نه گڼل کیږی؟

هغوی چی دقلم په قوت ترانی ولیکلی، شعرونه، دجهاد حماسی او مقالی هم زما په عقیده خودادقلم جهاد په سړه جگړه کی ددښمن له توری ښه غوڅه کوی اوددښمن روانی حالاتو او مورال ته په زړه پوری ماتی خوستا دجهاد نتیجه همداشوه چی اوس چیری ولاړ یی اودچاپه مقابل کی دی ځان مدعی او دخلکو خپله خنډ کړی دی.

نوای افغانه مسلمانه!

اوس پوه شوی چی د افغان ولس ترښځی مجاهدین اودجهاد برخمن گڼل کیږی، له دغه نامه نه یوائی دځان لپاره دټوپک په زور گټیه اخستل دهوښیارو کار نه دی پوه شه اوهوښیار. اوس لاهم وخت شته چی دبیړنی لویی جرگی هدفو نو ته دزړه له کومی اقدام وکړی.

اودافغان ولس په دردیدلی اوغم ځپلی حالت باندی دیو بارحمه، وړ، با عاطفه انسان اومسلمان په صفت زړه وسوزی، ټوپک له اوږی ښکته اوهغه چاته یی وسپاری چی په دغه لړ کی دسولی لپاره تری کاروانخلی؛ هو دافغان ولس سره مل اوخپل تاریخی ویاړ ترلاسه کړه.

دخلکو اوپرگنو په قوت دخلکو استازی شه، نه دبیگانه خلکو دارمانونو قوت.

دخپلو ولسونو داکثریت کلتور اوفرهنگ ته په درانه نظر وگوره او دپردیو پر مختللی فرهنگ ته چی دکوم ناوړه غرض لپاره تاته ښه ښکاری په نفرت وگوره، دتدریجی تکامل پروسه دټولنی دتکامل لپاره دوخت له شرایطو سره برابر په نظر کی ونیسه اولیونی لیونی کیږه مه له ټوپک نه ډیری ناوړه استفادی شوی دی، ددغه ناوړه زور او قوت دخلکو زړونو ته د مینی او محبت لاری پیدا کړه، نه دټوپک، زر او زور په قوت له نفرت نه ډک قدرت.

اوس همداوخت را رسیدلی دی چی کار به هغه چاته سپارل کیږی چی دوطن د خدمت په لاره کی داړونده کار اهلیت ولری، ترڅو دغه وران اوویجاړوطن دنړی والو په مرسته بیرته جوړ اودسیالانو په کتار کی ددریدو ځای پیدا کړی که نه:

زوربه ختم لاړ به زرشی- تاته پاتی به ټیټ سرشی
بیا به مروری خپل لاسونه- لکه مچ سپک بیوزرشی.

اوراوبه افغانان

بابرزی

بیارقیب راته نیولی دغره څوکه
زه رنیا غوندی بلیږم دامی پوکه
ماگلونه له اغزو بیل کړی نه دی
لیونی می مینی غواړی له املوکه
آوراوبه افغانانواړه سره یوشو
چه را تنگ شو داغیارو دسلوکه
دی وطن سره جفاوی ډیری و شوی
په راستی به خوخوو دقلم نوکه
دوطن میوی می ټولی رانه وخوری
خدایه ماته کړی ددی کارغه مبوکه
پرون نه دی چه زمونږ ستونی زندی وی
دپامیر نه می رارسی دلته کوکه
دجانان دځنگل خوب په مونږ حرام دی
څوبه توره شپه کی ورکه نه کو،شوکه
بابرزیه څو لاسونه دپردی وی
ترهغه به نی وطن کی تپکه ټوکه

ولی په لویه جرگه کی:

ویره اوبی نظمی خوره وه؟

سید ولید عاطف لیکنه

دروان کال دجوزا په ۲۱ نیټه دافغانانو دملی دود پربنیاد داضطراری لوئی جرگی په نامه دڅه ناځه ۱۶۰۰ تنو افغانانو په گډون ته ورځنیو غونډو دوام وکړ. ددی لوئی جرگی دجوړیدو کارچی دیو فوق العاده اوځانگړی کمیسیون له خوا ترسره کیده شپږ میاشتی ورته کار شوی او تردی مودی وروسته هم ورسره متأسفانه چی د«بیړنی» ټکی نښلول شوی ؤ.

ددغو شپږو میاشتو په پای کی چی څه دپاسه اووه ملیونه ډالر پری لگول شوی بیاهم دغونډو کار له سختی بی نظمی سره، سره پرمخ روانؤ، پردی خبره پخپله دجرگی غړی اونړیوال شاهدان دی. ددی ترڅنگ دغونډو په بهیر کی یوه بله خبره هم ډیره زمزمه کیدله چی پرلویه جرگه باندی دجنگسالارانو ویره اورعب پروت دی، گڼ شمیر وکیلان ؟! له دی ویری چی دوی پخپلو سیمو کی ددغو حاکمانو له ویری بیا ژوند نشی کولای نوځکه څه نشی ویلای.

که څه هم دلوئی جرگی ځانگړی کمیسیون په خپلو تبلیغاتو کی ځان واکمن او څواکمن باله، دکاربهیرنی دومره نیمگړی ؤ اودی چی ددی ایجاب کوی چی زمونږ ملت به یوه ورځ هغوی (دکمیسیون غړی) دمحاکمی میز ته راکش کړی اوله دوی څخه به ددغو قصدی غلطیو تحقیق وکړی. داځکه چی د وی په خپله دلوئی جرگی طرزالعمل جوړ کړ او هغه ئی پخپله تر پښو لاندی کړ، هرهیأت بی دخپل شوق اوذوق سره سم خپل سیاسی اوشخصی یاران دجرگی له پاره په گوته کړل داکارځکه وشو چی دبن په غونډه کی ددی کمیسیون په هکله ویل شویؤ چی باید دغه کمیسیون له پوهو، باتجربه اوقانون پوهانو څخه جوړ شوی وای خو په سلو کی لس هم دغه سپارښتنه عملی نه شوه.

په ډاگه سره ویلی شو چی دا انتخابی کسان دانتصاب بلډول ؤ یعنی داچی په یوه ځای کی هم نه چا انتخابات کړیدی او نه هم دملت وگړو هغوی انتخاب کړیدی، څوک یی ثابتولای شی چی چیری ۲۰۰۰۰ کسه را غونډ شوی اوڅو کسو ته یی په رائی ورکولو سره خپل استازی ټاکلی دی؟ موږ ورته دانتصاب بلډول ځکه ووایه چی که ۲۰ کسه دیوی حوزی په نامه را غوښتل شوی هغوی بیا کله په خپل منځ کی انتخابات کړی بلکه دکمیسیون غړیو بیا له هغوی نه، نه یوتن لوئی جرگی ته انتصاب شوی او نه انتخاب کړی داکار باید پخپله همدغو شلو تنو کړی وای خودا حق دکمیسیون غړیو ځان ته ورکړیؤ په سلگونو مثالونه یی شته اوخپله خلکو ته هم په ثبوت رسیدلی خبره ده.

یوه بله خبره چی دجرگی دغونډو بهیر جوته کړه هغه داده چی دغونډو بهیر هیڅ پلان، پروگرام اواجنډا نه درلوده، دجرگی غړیو په اوله ورځ دغه نیمگړتیا په گوته کړه له همدغه امله دی چی په اوو، ورځوکی یوائی کرزی صاحب دانتقالی دوری درئیس په توگه وټاکل شو، نړیوالو خبرئایونو دبرخه والو له خولی پردغه نیمگړتیاوو ټوله نړی خبره کړه. دادشرم خبره ځکه وه چی نړیوال به پرموږ څه گومان کوی؟ چی داڅومره بی نظمه خلک دی ددوی دلوئی جرگی (دمشرانو دستری غونډی) چی داحال وی نو داټولنه به څومره په گډوډیو سروی دغی نیمگړتیاد افغانانو حیثیت ته ډیر تاوان ورساوه. خودجرگی رئیس په دی خبره غوږ هم ونه گراوه.

بله خبره چی داهم دجرگی دغړیو نقل قول دی چی دوی دجنگسالارانو له ویری څه نشی ویلی داځکه چی بیا به پخپلو سیمو کی څنگه ژوندوکړی، موږ ویلی شو چی اصلاً دغه گډون کوونکی البته گڼ شمیر ئی دخپلو سیمو اوخلکوله ستونزواو دردونو څخه خبرنه دی. له خپلو خلکو سره یی لیدلی نه دی، دخپلو خلکو سپارښتنی او غوښتنی ورسره نه وی، نو ځکه یی نه انتقاد درلود او نه هم ورسره دپیشنهاد څه څرک لگیده.

ددی ترڅنگ، ویلی شو چی که رښتیا هم دغه وکیل صاحب دخپلو خلکو له منځه راولاړ شوی اوانتخاب شوی وای نوله هغه څخه به دخپلی انتخابی حوزی ۱۰۰۰۰ - ۲۰۰۰۰ تنو دفاع کوله کوم جنگ سالاربه وی چی ددومره ستر قوی او ملی قوت په وړاندی خپلسری وکړی اوددغه وکیل صاحب ژوند به له خطر سره مخامخ کړی.

داهم واوریدل شول چی د لوئی جرگی په تالار کی ځینی گډون کوونکی دځینو کسانو له خوا ویرول شوی نو ځکه په دغسی حالت کی دوی ونشوکړای چی دخپلو خلکو غوښتنی او سپارښتنی مطرح کړای شی په دی هکله څو دغونډی داوومی ورځی په مازدیگر دانتقالی دوری مشر ښاغلی حامد کرزی په ډاگه اعلان وکړ چی له دغو وکیلانو څخه دحال او پوښتنی له پاره تیاردی که رښتیا هم همداسی شوی وی دی به یی کلکه پوښتنه کوی او که یی پوښتنه ونه کړی نو لویه جرگه دی هغه (حامد کرزی) بیرته له دندی گوښه کړی که دغه وکیلان بیا هم خبره ژولی کړی او عامل ونه ښائی گناه به دچاوی؟

موږ ددغو ټکو په رڼا کی په گوته کووچی چی افغانان دی دهر کار له پاره پخپله پریکړه کوی، که چاته کومه دنده هم سپاری دهغه دکار داهلیت اوتجربی ترڅنگ دی دهغه صداقت اوایمانداری هم په پام کی ولری دکار اهل ته کار سپارل الهی امردی، کارستر امانت دی نه داچی له خپل غلط کارڅخه دفاع نه ده په کار بلکه لازمه ده چی له خپل ولس نه دخپلو غلطیو ښننه وغواړوزموږداسی غلطی دولس حیثیت ته تاوان رسوی. دخپل لوی خدای په وړاندی دخپل وجدان له مخی باید خپل دین ولس اوهیواد ته رښتونی اوسو او که خدای مکړه موږ دیوبل په خاطر یادسیاسی ملحوظاتو له مخی واقعیتونه تحریف کړو بیا به نو دلوی خدای په حضور کی دخپل جگړی ځبلی ملت په وړاندی څه ځواب ولرو؟

ACKU

سهراب دیدار جلال آباد:

تاسو خپل کارکوی اومونږ به خپل

زموږ ژبه اوقلم بند شوی و نه موحق ویلای شو اونه مو دحق خبره کولای شوه داځکه چی دوسلی واکمنی وه دوسلی زور حق و ،اودی حق ته ټول تسلیم شوی وو نو نتیجه داشوه چی وطن وران شو مالي اوځانی تاوانونه مو ولیدل اوداسی اوربل شو چی اوس هم دهیواد په یو نیم ځای کی کله کله یوه لمبه پورته شی.

خوبیاهم دلندمهالی اداری په را منځته کیدو سره یو څه نسبی ازادی رامنځته شوه یانی د ژبی اوقلم ازادی راغله. په خپرونو کی پری مقالی اوسرمقالی ولیکل شوی اوهر چاخپل قلم را اوچت کړو اوژبه یی خلاصه کړه دهیواد په اوسنیو شرایطو کی یی په نمیګړتیاوو باندی په یوه معقول چوکات کی لیکنی او ګو تنیو نی پیل کړی . اورابه شو دیته چی دژبی اوقلم دازادی څه فایده خلکو اودی زوریدلی ملت ته ورسیده؟ په هیواد کی دمجاهدینو په هغه اولو کلونو کی درحمان بابا په یاد یوه مشاعره جوړه شوی وه په هغی کی شاعرانو ډیر انتقادی شعرونه وویل دغونډی په پای کی یو سیاسی مشر پورته شو غونډه یی ارزیابی کوله هغه وویل چی تاسو شاعرانو خو ډیر انتقادونه وکړل تاسو دشاعرانو په توګه مجبور یاستی چی انتقادونه وکړی او مونږ هم مجبور یو« تاسوخپل کارکوئ اومونږ به خپل کارکوو » پدی خبره ډیرشاعران اوحاضرین خپه شول اوس چی مونږ دقلم اوبیان دازادی خبری او رو هماغه خبره را یاده شی چی تاسو خپل کار کوی اومونږ به خپل.په ښارونو کی دصفایی پیسی تحویلیږی خو په کوڅو اوسرکونو کی دبوی اوډیرانونوله لاسه څوک تیریدای نشی. په مرکز کی دبریښنا بیل یو ډول اوپه جلال اباد کی بل ډول دی یو بام او دوه هوا یو کور ته ۲٤ ساعته بریښنا روانه ده اوبل. مظلوم په تور تم کی ناست دی او په زړه پوری لا داده چی مونږ هم وایو چی دابدکاردی اودوی هم وایی چی دابد کاردی ماله ډیرو وسله والو کسانو څخه واوریدل چی دداسی ګډوډیو مخالفت کوی خو په عمل کی یو هم عمل نه کوی اوپدی پوهیږی چی زموږ خلک نور وسلوته په کرکه ګوری اوهغه څوک چی له وسلوسره مینه لری هغو ماته هم په کرکه ګوری نو دداسی قلم اوژبی ازادی څه مانالری؟ چی په انتقادونو باندی دعمل کولو والانه وی اودانتقادونو دحل لپاره دپوښتنی والا نه وی زموږ په خپرو نو کی انتقادونه کیږی خو څه پری ، چی دردونه پری دوانه شی هغه دوا به څه کړو هغه باید وغورځول شی.

پخوا به چی دچا عمر له ۱۸ کلنی څخه کم و هغه ته به دموټر دچلولو اجازه نه وه اوس وګوری په ښارکی تنکی ځوانان ګاډی چلوی، ریکشاوی چلوی ګاډۍ چلوی اوترافیکی پیښبی یو په بله راروانی وی، دلاروکرایی په خپل سردی، کوم دی ترافیک چی پوښتنه یی وکوی او کنترول یی کړی که چیری داکار وکړی بیا خو ډ ک جیب کور ته نشی تللی خیردی که قانون دپښو لاندی شی خو چی ددوی کار وشی خبره رانه اوږده شوه مطلب دادی چی اوس زموږ په هیواد کی چی په نسبی توګه ژبی اوقلم ته ازادی ورکړل شوی ده دا ازادی ترهغه پوری هیڅ ګټه نه لری ترڅو چی دژبی اوقلم پواسطه په معقول چوکاټ کی دانتقادونو لپاره دحل لاره دمسوولینو او مشرانو له خوا ونه لټول شی اوکه یوازی انتقادونه وی اوبس نو بیا خود هغه سیاسی مشر خبره سمه ده چی هغه وویل « تاسو خپل کار کوی او مونږ به خپل ».

نقش ومسؤولیت فرهنگیان افغان :

فعالیت های فرهنگی ، بمعنای زنده نگهداشتن کلتور وتاریخ یک کشور است

سید سلیمان « هاشمی »

باکمال مسرت که مطبوعات افغان درپشاور روز بروز گام های بیشتری برای خدمت بردم ووطن برمی دارد. جای شک نیست که فعالیت های فرهنگی، بمعنای زنده نگهداشتن فرهنگ، تاریخ، کلتور وهویت یک کشور بوده و بهمین گونه فعالیت های فرهنگی افغانها در خارج بخصوص درایران وپاکستان دارای اهمیت بسزایی است.

جامعۀ مهاجرین افغان از نویسندگان وقلم بدستان مستعد وورزیده ای برخوردار است. همین نویسند گان، مؤلفین وقلمبدستان اند که، جامعه را رهنمونی می کنند. نقش فرهنگیان بسیار مهم بوده واندکترین اشتباه وبی مسؤولیتی باعث ابهام ودر سردرگمی بین مهاجرین می گردد. فعالیت های فرهنگی باید برمبنای رقابت های سالم وسازنده صورت بگیرد. هرجامعه، قوم، قبیله ونژاد دارای فرهنگ وعنعنات خاص خود اند . نباید رقابت های سالم به تعصب وبدبینی وسبوتاژ فعالیت های دیگران مبدل شود.

افغانها ملت واحد ویکپارچه ودارای کلتور وتاریخ وآیندۀ مشترک اند.

کتب، رسالات، روز نامه ها وجراید به هرلسان افغانی ایکه بچاپ می رسد ،ارزنده ، مفید ومثمر بوده وبیانگر زنده نگهداشتن فرهنگ وکلتور افغانستان اند.

هستند برخی کسانی که لسان را عنوان ساخته وتعصبات را دامن می زنند ،بطور مثال اگر روز نامه ، مجله ویا جریده ایرا مرور می کنند بدون آنکه به ارزش ومحتوای آن توجه کنند بالعکس بطور غیر مسؤولانه انگشت انتقاد بر محتوای پشتو ویا دری بودنش می نهند.

درست است که روز نامه ها ، جراید ومجلات موازنه را مدنظر داشته باشند اما دربرخی موارد نسبت تراکم مضامین ومعاذیر تخنیکی ،این موازنه تغییر می یابد اما این بدین معنی نیست که حکم تعصبات لسانی وزبانی رابرآن اطلاق کرد.

هرنویسنده وقلمبدست باید متوجه خدمت بملت وکشورش باشد نه اینکه برلسان وزبان تکیه کند.

افغانها پیکر واحد وافغانستان خانۀ مشترک همه شان است.

اقوام وقبایل ساکن باهم برادر وارزندگی کرده اند پیوند قرابت باهمدیگر بسته اند واز همه مهمتر که دارای دین وکیش واحد اند.همین اسلام است که مسلمانان رادر هر نقطۀ جهان باهم پیوند می دهد. یگانه اصلی که بین افغانها مهم است، اسلام است. اسلام هرگونه تعصب وتنگ نظری دربین برادران همدین وهمکیش رامحکوم می کند. کسانیکه تعصبات نژادی ، لسانی، سمتی وجغرافیا یی را دامن می زنند درواقعیت امر ازراه اسلام منحرف شده اند. اسلام مسلمانان رابه دوستی صمیمت وتعاون وهمکاری فرا می خواند، حالانکه تعصبات قومی لسانی ونژادی ، اقوام را از همدیگر متفرق وجدامی سازد.

کسانی هستند که خود راقلم بدست می دانند اما پاس عفت قلم را نمی دانند ودر برابر این ویا آن زبان تعصب وتنگ نظری می ورزند.

برخی از نویسند گان را میتوان سراغ کرد که بر نوشته های دیگران انتقاد گرفته ونوشتار ها را بی اهمیت وحتی غیر قابل نشر درمطبوعات می دانند.

این قماش قلم بدستان که شاید حرمت قلم راندانند ،می کوشند که با بی اهمیت نامیدن نوشتار های دیگران، خود را دربین جامعه آگاه جلوه دهند، حالانکه این طرز تفکر نه تنها نافع نبوده بلکه باعث اضرار بخود شان نیز می گردد.

خدا وند متعال بند گانش رابا استعداد های مختلف خلق کرده است. هیچگاهی نمی توان باحذف دیگران وتبارز خود ، موفق شد . نویسنده وقلم بدست مدبر ، متفکر ، با احساس وواقعی کسی است همانطوریکه از دیگران توقع دارد به نوشته هایش ارج قایل شود خود نیز باید به واقعیت ها واستعداد دیگران تن داده واز انتقادات بیجا وبیمورد خود داری کند.

درست است که انتقاد سالم درهر عرصه باعث جبران نقیصه ها می گردد ،ولی کسانی سراغ می شوند که هدف شان انتقاد و انگشت نهادن سالم ومثبت نه بلکه توهین و تحقیر دیگران است.

واگر نوشته این قماش نویسند گان؛ با نویسند گانی که از نظرش مردود اند، مقایسه شود شاید بمراتب پائین تر بی محتوا و بی اهمیت باشد.

یک جامعه زمانی به سوی ترقی ورفاه قدم می گذارد که افرادش درراه رقابت های سالم وسازنده گام بردارد نه اینکه از تنگ نظری وخود بینی کار گرفته واستعداد های خدا داد دیگران را بکشد، شاید همچو افراد بخاطری که خوداستعداد ندارند، بابی اهمیت جلوه دادن آثار دیگران، خود را مستعد تبارز دهند اما برعکس نه تنها اینکه به هدف شان نایل نخواهند شد بلکه نتایج منفی وزیانبار تعصب ، خود بینی واستعداد کشی دیگران را خواهند دید.

ACKU

په سرخرود کی کوکنارو نوی ګلان کړی ؟!

داکټر واحدی

دموقتی اداری مشر حامد کرزی، دطالبانو په قدم خپل قدم کیښود اودکوکنارو کښت ئی ممنوع اعلان کړاو پریکړه وشوه چی هر زمیندار ته به ۲۵۰ امریکائی ډالره دفی جریب ځمکی دکوکنارو دکښت له منځه وړلو په بدل کی ورکول کیږی.

دی اعلان په عام ولس ډیر ښه اثر ونکړاو یو لړ ناارامی او ناخوښی ئی رامنځ ته کړی. داځکه چی تیار رسیدلی فصل وه او موقتی اداری دکوکنارو دهر فی جریب دله منځه وړلو په بدل کی ډیر یو ناچیزه قیمت وټاکه او په عملی کولوئی لاس پوری کړ چی دی کار په ځینی ولایاتو کی مسلحانه برخور دونه هم منځ ته راوړل او مؤقتی اداری خپل صادر شوی فرمان بیاله سره تصحیح کړ اودهرفی جریب لپاره یی ۳۵۰ امریکائی ډالره تصویب کړل اوداچی دا پلان څنګه عملی شو اوڅنګه تطبیق کیده دهغی په هکله زه نه غواړم چی کوم بحث وکړم دموقتی اداری امنیتی مسولینو په ټولو هغو منطقو کی چی دکوکنارو فصلونه ول خپل یرغلونه پیل کړل چی دهغی جملی څخه دننګرهار ولایت دیادولو وړ دی. دننګرهار په ولایت پوری مربوطه دسره رود په ولسوالی اودهغوی په مربوطه قریو باندی امنیتی کسانو داسی تالان اوبده ورغ راګډه کړه چی دهغوی دسترګو په مخامخ ئی دهغوی دکوکنارو په سرو ګلانو اوسپینو ګلانو ډک رسیدلی فصلونه ورته واړول دولتی کسانو ددوی پدی مظلومو اوګونګی خولو بچیانو کوم رحم اوترحم ونکړ اودهغوی ټول زحمتونه اوتاوانونه ئی په خړ سیلاب لاهو کړل.

دی خوار اوعاجز ولس ته ئی هغه ناچیز قیمت چی دوی ورته ټاکلی وه لا تراوسه ندی ورکړی داچی لا تراوسه ئی هغه ندی ورکړی بلکی ددوی له جیبونو اوکورونو څخه ئی نوره غلا هم کړی او په لکونو، رشوتونه ئی دولس څخه راټول کړی اودخپل ځانو سره ئی وړی اوس نو جای شته ولی جو لا نشته. ښه به داوی پدی باره کی دڅوکلیو دکلیوالو او زمیندارانو څخه وپوښتو چی هغوی خپل دزړه حال څنګه وائی: دننګرهار ولایت دسره رود دولسوالی دېرینی دکلی یو زمیندار محترم حاجی صاحب محمد یوسف خان وائی زه دخپلو ټولو کلیوالو په نمایندګی ستاسی دی راتګ اودی زحمت ته چی زمونږ تشه پوښتنه مو وکړه له لوی خدای «ج» څخه اجرونه غواړم اوتاسی اوستاسی دغی اداری ته چی غواړی زمونږ اوازونه جهانیانو ته پورته کړی له لویی خدای «ج» څخه ورته ډیری کامیابی غواړم اوهر کله راشی.

یومتل دی چی وائی«نیکی کرده گناه لازم» موقتی اداری دهغی په راس کی دننګرهار ولایت مسؤلینو زمونږ سره ډیره بده وضع وکړله زمونږ دښه نیت څخه ئی بده ګټه پورته کړه نورڅه ونشول موقتی اداری زمونږ زمیندارو په مقابل کښی خپل اعتماد اواعتبار له لاسه ورکړ. مونږ ئی په لوی لاس او په رڼا ورځ په غلو او داړه مارانو چورکړ او زمونږ دټول کال خواری اوزحمتونه هلی ځلی تاوانونه اوطوفانونه هیلی اوامیدونه ئی په خړ سیلاب لاهو کړل او زمونږ دبچیانو له خولی ئی تیاره ډوډی واخسته همدا ناچیز ټاکل شوی قیمت هم لا تراوسه چا مونږ ته نده راکړی فصلونه موله منځه ولاړل پیسی درک نلری.

دوی په خپلو کی سازشونه وکړل اودوی قصداً همداسی غوښتل چی مونږ ته جزا راکړی اوس زمونږ څخه لوری ورک شوی چی څه باید وکړو اوچاته وژاړو اوچاته فریاد وکړو که دولت ته وایو هغوی وایی دادکمیسیون کارځی اوکه کمیسون ته وایو داددولت کاردی له منځه مونږ تباه او برباد شو زمونږ دېرینی دخلکو یوازنی هیله ستاسی ژور نالستانو وروڼو څخه داده چی دا زمونږ دمظلومو خلکو اوازونه دنړیوالو سوله خوښونکو غوږونو ته ورسوی او دازمونږ سره به شوی ناروانور خلک اګاه کړی او یوبل کروندګر نور محمد خان وائی: اوس دلوی خدای په فضل اوکرم دهری کورنی څخه دوه دری کورنی جوړی شوی له دی سره جوخته وچکالی هم خوله ښخه کړی نوداعلتونه زمیندار دی ته مجبوروی چی په خپله ځمکه باندی هغه څه وکری چی ښه حاصل ورکوی اوډیری پیسی کوی اوحاصل ئی ژر ورسیږی. نو همدا وجه ده چی ټولو خلکو دکوکنارو کښت ته مخ اړولی چی هم ئی حاصل ډیر کیږی اوهم ښی پیسی کوی.

دمؤقتی اداری امنیتی مسؤلینو ددی فصل له منځه وړلو په کارکی کوم ډیل اوځنډ ونکړ دکومکونو درک نه وه ولی فصلونه تباه شول اووطن سپیره ډاګ شو اوپیسی اوکومکونه دنورو جیبونو ته ولویدلی او فصلونه زمونږ دبی چاره ګانو تباه شول. که چیری موقته اداره دخلکو داحقه حقوق ورنکړی کیدای شی لویه فاجعه رامنځ ته کړی همدا اوس په اولس کی هره ورځ خلک هرکلی ته خپل نماینده ګان لیږی اومظاهری لپاره خلک راټولوی دا به ډیر دشرم ځای وی چی خلک دخپلو مسؤلینو نه شکایت وکړی چی زمونږ حق یی په رڼا ورځ خوړلی. که څوک ددی مظلوم اولس اواز ته غوږ نشی کیدای شی داخلک بیا هجرت ته مخ واړوی داځکه چی فصلونه یی تباه کیږی اوحق ئی څوک نه ورکوی خلک خو ماران ندی چی خاوره وخوری همدا ددوی خوراک ، پوښاک، چای، بوره او مالګه ده همدا ددوی معاش او آینده ژوند دی که داور ته خلک چورکوی، غصب کوی نودوی مجبور دی چی بیا وطن پریږدی او پرخپله مخه ولاړ شی.

دهمدی کلی یو بل اوسیدونکی کروندګر ښاغلی معلم صاحب غلام حیدر خان وائی: دسرخرود خلک ډیر غریب اوکم ځمکی خلک دی دصادرشوی فرمان ډیر ښه هرکلی ئی وکړ او دخپل حکومت درناوی اوسرلوړی ئی وکړه اومثبت ځواب ئی ورکړ اودکوکنارو دکښت دله منځه وړلو په کار کښی دمربوطه مسؤلینو سره ښه مرسته او همکاری وکړه تر ټولو لومړی دهمدی کلیو خلکو ته سزاورکړل شوه. مونږ ورته لاس وراوږد کړ اوهغوی په بیخ کی غوږ کړ زمونږ توقع دموقتی اداری دمسؤلینو ته دانده چی مونږ باید تو هین کړی.

ځینو کلیو له مسوولینو سره داړیکو له مخی خپلی پیسی اخستی

(۷مخ)

دافغانستان بیړنی لویه ...

مخی دانتقالی دوری له پاره ددولت کلیدی پوستونه په ګوته کړای شوی وای خو دبن دغونډی دپریکړی پرخلاف دانتخاباتو دفوق العاده کمیسیون له خوا دیوه پارلمانی غونډی، یاملی جرګی په نامه د ۱۱۰ تنو په ګیون طرح وراندی شوه چی تر ډیر بحث او غور وروسته هم دهغی په جوړولو توافق ونشو. کیدای شی چی تردی وروسته ورته کوم پلان جوړ کړای شی.

دغونډی په اوومه ورځ ښاغلی کرزی دپارلمان پرځای لوئی جرګی ته دیو شمیر مهمو کمیسیونو نو دجوړولو وراندیز وکړ چی په هغو کی به دملی دفاع، ملی امنیت، بشری حقوقو، قضائی قوی، رادیو تلویزیون، د بهرنیو پانګو دراجذبولو او په کار اچولو کمیسونونه شامل ؤ چی په هره برخه کی به فنی او مسلکی کسان دهمدی لوئی جرګی یا نورو افغاناتو څخه ورته معرفی کیږی اودوی به په ګډه سره مربوط وزارتونه کنترولوی او په دی ترګه به وزارتونه دافرادو اوډلو له انحصار څخه وژغورل شی.

زمونږ خبریال زیاتوی دپارلمان او کمیسیونونو خبره لا نه وه هواره شوی چی د دولتی مهمو کلیدی پستونو دپه ګوته کولو له پاره لاڅه چی له لوئی جرګی نه د کابینی داعتماد درائی اخستلو خبره را پور ته شوه چی داخبره هم تردری ورځو پوری ډیره ښه وشاربل شوه. اوپه پای کی یو اځی دوزیرانو نومونه ورته اعلان شول.

سیاسی کتونکی څرګند وی چی دغی لوئی جرګی کولای شوای په ډیرو لږو ورځو کی خپلی ورسپارل شوی دندی په ښه توګه ترسره کړی وای خو دلوئی جرګی دفوق العاده کمیسیون دکار دنیمګړتیا له امله دغونډی دکار له پاره هیڅ اجنډا او پریکړه نه وه برابره شوی که څه هم دلوئی جرګی رئیس، مرستیالانو اومنشیانو ئی نه دغه کاروکړ اونه یی کوم معقول دلیل درلود. همدغه خبره وه چی دلوئی جرګی دکار بهیر دری ورځی نور هم وځنډول شو. نړیوالو خبرځایونو هم پردغو مسوولینو باندی سختی نیوکی وکړی اودغه بی نظمی دافغانانو پرحیثیت هم ښه اغیزه نه درلوده.

له دی سره سره هم دلوئی جرګی کار چی دجوزا له ۲۱ نه تر ۲۹ پوری دوام وکړ تر ۲۳ کلونو ترخی دوری وروسته دټولو افغانانو دپرګنو داستازیو دراټولیدو څرګندویه وه اوداخبره جوته شوه چی افغانان کولی شی اوس هم دهیواد دژغورنی له پاره دخپل ملی یووالی څرګندوی واوسی که څه هم ددی لوئی جرګی انتخابی غړی د ۹۵۰ تنو په شاوخوا کی ؤ خو یو اځی څه ناڅه ۷۰۰ تنه ورته انتصابی غړی راوستل شوی ووچی درائی ورکولو په وخت کی یی سخته ګډوډی جوړوله.

ښاغلی محمد عزیز نعیم وفات ...

محمد داود وراره اوداروانښاد سردار محمد نعیم ځوی ؤ چی د ۱۳۵۷ کال دثور دکودتا پروخت له هیواد څخه بهر په یوه رسمی سفر بوخت ؤ اوله همدغه امله ؤ چی دکود تاچیانو له یرغل څخه ژوندی پاتی شوی ؤ.

ده په لندن کی ژوند کاوه اودمهاجرت په ژوند کی دهیواد له پاره په ګڼ شمیر سیاسی اوعلمی برخو کی ډیر فعالیت درلود او په ډیرو نړیوالو سمینارونو او کنفرانسونو کی یی دهیواد دژغورنی له پاره هلی ځلی کولی.

د۱۳۵۷ کال دثور په کودتا کی داروانښاد دمحمد داود دکورنی ۲۹ تنه د کود تاچیانو له خوا په یوه ځای کی شهیدان شول چی تر اوسه ئی چاته دقبرونو پته هم نده معلومه. دغو کودتاچیانو دجمهوری ارګ ۱۰۰۰تنه پوځی منسوبین هم وژلی وو.

دهیواد مؤرخ اعظم سیستانی د«کودتای ثور و پیامد های ان» ۸۴-۸۵ مخونو کی لیکی چی: په داود وبرادرش محمد نعیم خان بازنان وکودکان وجوانان خانواده اش به مسلسل بسته شدند وبقتل رسیدند. وی به نقل صدیق فرهنگ (افغانستان در پنج اخیر) از قول جنرال امام الدین مینویسد: وقتی داخل ارګ شدم... داود ازهمه مقدمتر ایستاده بود به آواز بلند گفتم: «نظر به امر کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان شما سلاح خودرا به زمین گذاشته تسلیم شوید. داود جواب داد: برای کمونستها ومزدور آن تسلیم نمی شوم وبه سرعت بسویم اتش کشود. من دیګرش ندانستم صرف یادم هست که یک اتش جناحی اجرا کردم وبعد از خود رفتم وقتی چشم باز کردم درشفاخانه بودم».

دراین فاجعه علاوه برسردار محمد داود، سردار محمد نعیم، زینب داود، عایشه، بلقیس، اصفی، شینکی غازی، زرلشت داود، محمد عمر داود، ویس داود، شیما داود، ظاهر داود، زرمینه غازی، عده از اطفال که تعداد آن به ۲۱ الی ۲۹ نفرمیرسید شهید وعدهٔ زخمی شده بودند».

دافغان نشراتی مرکز اودارادی خپرونی رئیس، منسوبین اوغړی داستاد عزیز نعیم وفات دهیواد له پاره علمی او ملی ضایعه ګڼی دوی ته د پاک رب له درباره دجنت الفردوس ،خپلوانو او دوستانو ته یی دجمیل صبر غوښتنه کوی، اروادی ښاده وی.

گندم ازگندم بروید، جوزجو

آیا زعامت جدید موفق خواهد شد که با در نظرداشت قـ بانی های بی دریغ ملت مجاهد ومسلمان دراسکان مهاجرین ، اعاده حقوق تلف شده آنها وبرقراری وظایف وعهده های قبلی شان بدون تبعیض ایدیولوژیک اقدامات مجدانه نماید ؟!

آیا رهبری جدید افغانستان قدرت آن را خواهد داشت که بادر نظر داشت سوابق سوسیولوژی ، تاریخ، فرهنگ وکلتور افغان ها در تدوین قانون جدید پیر وز بدر آید ؟

آیا رهبری جدید افغانستان درهجده ماه آینده خواهد توانست ضربه های کاری وعمیق غایله یی راکه بنام لویه جرگه برگرده ملت ما تحمیل شد، جبران کند ودر روند به راه اندازی انتخابات عمومی ، مبارزات انتخاباتی راطوری عیار نماید که از هرلحاظ ممثل ارادهٔ مردم وسوابق فکری وفرهنگی وتاریخی آن ها باشد ؟!

آیا زعامت جدید دررابطه به تجاوز نظامی روسها که طی آن کشور ما به مخروبهٔ هولناکی تبدیل وبیشتر از دومیلون نفوس اصحان های مسلمان جان شان را از دست دادند اقداماتی خواهد کرد که از یک سو روسها غرامت جنگی بپردازند واز سوی دیگر آن همه افرادی که در کشتار های دسته جمعی ملت مادست های کثیف شان تابه آرنج بخون آلوده است به حیث مجرمان وجنایتکاران جنگی به محاکمه کشانیده شوند ؟

آیازعامت جدید خواهد توانست که به معنی واقعی کلمه تروریست ، وطن فروش و خادمان وطن را از هم تفکیک کند ودرریشه سوزانی عوامل اختناق، تروروطن فروشی دست بالایی داشته باشد ؟!

مابه آرزو وامیدی این فصل جدید را استقبال می کنیم که بتواند از تکلیف شرعی ومردمی زعامت پیروزمندانه بدر شود؛ درغیر آن

« ازمکافات عمل غافل مشو * گندم ازگندم بروید جوزجو »

دست خدابا جماعت است وهر که با جماعت مردم افغانستان خیانت کرده است امروز حتی قبر شان درافغانستان سراغ نمی شود وآن های شان که زنده اند به ذلت وشرمساری زنده گی می کنند واگر به خدا تایب وبه ملت نادم نشوند انجام شان از انجام گذشته گان بد تر خواهد بود. (بررسولان بلاغ باشد وبس)

دبېړنی لوئی جرگی . . .

هم ولیدل. دهغوی دپردی پالنی غرضونه مو وکتل ، هیڅ څوک دخدای له پاره زمونږ مرستی ته نه وو راغلی، همدغه پردی چی مونږ یوه کور غږی اوورونه یی سره پردی کړی وو.

نو چی په دی خبرو پوهیدلی یو اوله یوی ترخی تجربی هم راتیر شوی یو په کاردی چی داخل په ډیره مینه ټولوافغانانو ته بلنه ورکړو چی په گډه خپل هیواد اباد کړو اودلوئی جرگی پریکړی یو په بل پسی دعمل په ډگر کی پلی کړو.

له همدغه امله دافغانستان دانتقالی دوری مشر ښاغلی کرزی صاحب ته داخبره وریادوو چی ربښتیا افغانستان دټولو افغانانو گډ کور دی. داکور له ټولو افغانانو دسربښندنو غوښتنه کوی، له دی سربښندنی نه باید هیڅ افغان محروم نه کړای شی. ږادهرافغان دنوی از موینی وخت دی ، هرچاچی په دی ازموینه کی دبری ښی نمری وگټلی هغه به ددی ټولنی ښه اوصادق غړی وی؛ نو راځی چی دهیواد دسوکالی ، ښیرازی اوسمسورتیا له پاره په روا اوسالمو سیالیو لاس پوری کړو، دښه اوبد قضاوت هم دخیل ولس حق وگڼو اوبس.

بودجه داده شده . . .

مسکونی شان، درامورصحی وسرپناه برای انها کارگرفته خواهد شد.

طبق یک خبر دیگر کمیساری عالی سازمان ملل متحد گفته است: مهاجرین افغان که به وطن خود برگشته اند مشکلات زیادی دارند که در قدم اول آنها محروم سرپناه می باشد. متأسفانه که کشور های کمک کننده به تعهدات شان وفا نکرده است ، بودجه که در حدود ۲۷۱ ملیون دالروعده داده شده بود تا حال از آن جمله ۱۷۶ ملیون دالر بدست آمده که به هیچ وجه کافی نیست.

جنرال دوستم واستاد . . .

نموده افزود گردیده است ، کارمندان این مؤسسه امریکائی هنگام توزیع مواد غذائی درسمت شمال کشور از سوی افراد مسلح مورد حمله قرار گرفتند ویک مؤسسه دیگر هم میخواهد از ساحه شمال افغانستان خارج شود.

لخدار براهیمی میگوید: برزنان کارمند درمؤسسات امدادی بین المللی تجاوز صورت گرفته است که باید جلو همچو تعرضات گرفته شود.

جنرال دوستم واستاد عطامحمد که در کابل درلویه جرگه حضور دارند به براهیمی اطمینان داده که جلو همچو کار ها را خواهد گرفت ولی ناظران سیاسی میگویند اینگونه اعمال قصداً صورت میگیرد تا وضع امنیت درسمت شمال را اخلال نماید.

تااجتماع درست نشودحکام ومامورین . . .

ولی آن روح فرسودهٔ ابلیسی تازمانی که خود خواهی وخود ستائی وخود پرستی موجود باشد ازبین نمی رود ، طوریکه مگس از بین نمی رود تا قزاوت (پلیدی ومرداری) وجود داشته باشد.

دین اسلام که ریا وسالوس ونفاق راکه همهٔ اینها فرزندان دروغ اند وپدران چاپلوسی وترزبانی وحتی تردستی ، به آن صورت از بین برده که برای خود خواهی وخود پرستی مجال نداده بود ومسلمان ها می بایست بعد از اطاعت خدا خدمت خلق کنند تا روز نهٔ فیض والهام حق وخیر وزیبائی درآن سرچشمهٔ تقدس بروی ایشان باز شود وایشان بتوانند خدمت خلق رابه رهنمائی آن مبادی بکنند.

اما وقتیکه ابر تیرهٔ خود پرستی به طول وعرض وعمق خود افزود ، طبیعی است که بر همه روزنه ها ، سایه می افگند واین رذایل باز کسب وجود می کند..... »

کرزی صیب مبارک شه

او که هر څوک پخپل ولایت کی والی او رئیس دی او خپل خپل لښکر ورپسی وی، هیڅ ممکنه نه ده چی هلته اداری نظم رامنځ ته شی او د اداری فسادو نوغی وایستل شی، اویا دجاری رشوت او اختلاص مخه ونیولای شی .

۵ . دملی اردو اوملی پولیسو ترانی خو ډیری وبل کیږی خو عمل پری نه کیږی ، او تر هغو پوری چی ملی اردو اوملی پولیس جوړنه شی اومحلی قوتونه مات نه کړای شی، داپه کورکی به کور گی موجود وی دلازمو اوضروری اصلاحاتو لپاره دا ضرور ده چی باید ددولت درئیس ترشا یو قوی پوځ او پولیس وی چی هغه په زغرده اقدام وکړای شی ، باید نور ددولت په لوړو پوستونو کی تقرر دروابطو اویا پردی اساس نه وی چی دچا ترشا څومره ټوپکوال موجود دی زه دمجاهد درناوی په هر حال ضرور بولم خوباید دمجاهد اوبی فرهنگه ټوپکوال ترمنځ توپیر وکړای شی، مجاهد معلوم دی دخدای«ج» ستر پیغمبرئی پخپله تعریف کړی دی: مجاهد هغه څوک دی چی دخدای دکلمی دلوړاوی لپاره یی مقاتله کړی وی، هغه چی دخپلی کرسی دساتلو لپاره وسله گرځوی ، هغه چی په اولس کی دخپل ناروا نفوذ دټینگولو لپاره ټوپک گرځوی ، هغه چی د پردیو جایداد ونو دغصبولو لپاره ټوپک گرځوی ، هغه ټوپکوال خو دی خو مجاهد نه دی اونه باید دمجاهد مقدسه کلمه په داسی افرادو بد نامه کړای شی.

۶- په هیواد یا په ځانگړی توگه ښارونو کی ووایم چی د لهو ولعب وسایل ډیر زیات شوی او په حقیقت کی افغانستان تر یوه فرهنگی یلغار لاندی ورغلی دی باید ددی یلغار دمخنیوی لپاره لازم اقدامات وشی او که نه خدای مه کړه زمونږ ځوان نسل به په دی سیلاب کی لاهو کیږی اودا په راتلونکی کی پخپله یوه غمیزه ده.

۷- باید ددولت په چوکاټ کی داحتساب یوه اداره جوړه شی خودا باید نمایشی نه وی بلکی داسی اداره وی چی له هر چانه داپوښتنه وکړای شی چی :« له کومه دی کړه ؟ » خبری خو ډیری دی خو څما دکالم ځولی تشه ده او په ټولو خبروهسی هم یو ځل عمل کول گران دی نو بارزنده او صحبت باقی.

په سرخرود کی کوکنار و نوی گلان . . .

دی یوازی مونږ داڅو کلی گنهگار یو اوزه نه پوهیږم چی زمونږ سره ئی څه دښمنی را اخستی ده مونږ ئی هم کلیوال یو او مړی او ژوندی ورسره لرو له مونږ څخه ئی کوم بدلیدلی مونږ په خپله گناه نه پوهیږو زمونږ گیله دخپلو مشرانو څخه راځی.

له همدغه امله مو دننگرهار ولایت د سرپرست اودکانال دلویی رئیس داکتر محمد اصف څخه پدی هکله وپوښتل اوهغه راته په ځواب کی وویل: دننگرهار ولایت دکوکنارو مسئله واقعاً یوه تراژیدی ده دفرمان دصادرولو سره سم بعضی مشکلات را پیدا شول داځکه چی تیار فصل وُ ، ولس اوخلک دی ته حاضر نه ول چی د کوکنارو فصل ئی له منځه ولاړ شی اوبله داچی واقعاً دننگرهار خلک ډیر غریب اوکم ځمکی خلک دی یوازنی هیله ئی همدا دکوکنارو فصل دی ولی دمؤقتی اداری پریکړه دبعضی خارجی ملکونو دفشار په اثر وشوه او هغوی دی ته حاضر نه ول چی افغانستان سره دبیا رغونی په کار کی پرته لدی چی دکوکنارو اومخدره موادو دقاچاق په کارونو بندیزونه ونه لگول شی افغانستان ته مرسته نه ورکول کیږی. داچی دننگرهار ولایت په بعضی ولسوالیو کی چی له هغی جملی څخه دسرخرود ولسوالی ده لاتراوسه دکوکنارو لانجه ناحله پاتی ده اوټاکل شوی پیسی ندی ورکړل شوی اوبعضی اوازی اوانگازی لگه چی تاسی په خپلو خبرو کی هغو ته اشاره وکړه چی د ننگرهار امنیتی مسولینو خپل ځانته ووهلی اویا څنگه مونږ هم اورو اویا داچی بعضی خلکو دکمیسیون غړو ته رشوتونه ورکړی اویا داچی خپلو کلیوالو اوقومیانو ته ئی ورکړی داخبری یاالکل صحت نلری، زمونږ لخوا ورسره صرف امنیتی همکاری کیږی نه په پیسو ورکولو کی کارلرو او نه په کمیسون باندی کوم فشار داچی فعلاً لپاره ئی کار په ټپه ودریدلی ده دا پخپله دکمپنی اودهغوی دمؤظف کمیسیون ترمنځ جنجال اومشکل دی اوکمپنی دخپل مؤظف کمیسیون سره یو څه حسابی لری او داپیسی به حتماً ورکول کیږی او مونږ ددی کار په لټه کی یو داچی کومی درغلی او دوکه ماری شوی داد امریکائی کمپنی دکمیسیون دکسانو کاردی.

پاتی شو دولس دخلکو یو بل مشکل چی بعضی خلکو خو دسرانه دکمیسیون غړو ته پیسی ورکړی اواوس دهغوی او اولس دخلکو ترمنځ ستونځه رامنځ ته کیږی داد اولس دخلکو اوکمیسیون ترمنځ خپل دجوړښت اوسازش خبره ده ولی مسؤلیت ئی مونږ ته هم شته باید په دی هکله یو څه تحقیق و شی.

مادکمپنی د مسولینو سره تماس نیولی او هغوی راته وعده راکړی چی دخلکو حق به ورکوی خو یو څه معضله دکمپنی او دکمیسیون ترمنځ را پیدا شوی او انشاء الله هغه به په همدی لنډو ورځوکی حل اوفصل شی اوحق به حقدار ته وسپارل شی که چیرته بیا خلک ځواب شول نو مونږ به ددی خبری جدی تپوس وکوو خو لاتراوسه امیدواری شته.

ACKU

مردم چی می گویند!

میگویند: عده یی از اعضای کمیسیون تدویر لویه جرگه اضطراری که توانسته بودند از برکت بی خبر های سازمان ملل به جیب های شان سروسامان درخور توجه ای داده و نه تنها خود بلکه اعضای فامیل های شان شامل زن و دختر وفرزند وپدر ومادر وکاکا وماما و عمه وخاله و زاده های آنها را به عناوین نماینده گان ملت زجر کشیده ومظلوم افغان به لویه جرگه راه دهند. حال باجمیع حواس پنجگانه شان درتلاش اند به « شورای ملی » راه یافته وآنرا نیز بخاطر امتیازات مالی واحیاناً معنوی آن تسخیر واشغال کنند.

می گویند!

حق ژور نالیستان بیچاره افغا ن حتی درگزارش دهی از جریان کار لویه جرگه اضطراری نیز پا مال وغصب گردیده بود، عده یی شوقی وغرضمند که با استفاده از کارت های دعوت واشتراک ژورنالیستان افغان به تالار لویه جرگه راه یافته بودند از آنجاییکه از اجرای کار ژور نالیستکی عاجز بودند بنا چار با آنعده تفنگچه دار که بخاطر تامین« امن ونظم!» گماشته شده و نماینده گان مردم را تهدید وتوهین می کردند همکاری نموده ودست آنها سبک ساخته بودند.

می گویند!

در پروسه خلع شاه سابق افغانستان از صحنه سیاسی کشور باز هم یکی از عموزاده هایش نقش اساسی وقاطع داشته است، موصوف با شعار اینکه« من زنده، جهان زنده... »چنان ضربه کاری را به پروسه روم وگروپ همکاران شاه سابق وارد آورد که احیا و ایستایی مجدد آنها را در آینده کشور ناممکن ساخته است.

می گویند!

عده یی از زور داران وقدرت مندان که توانستند به بسیار ساده گی از اتهام« جنگ سالاری» برائت حاصل کنند، وبقای شانرا در پست های حکومت آینده تضمین شده یافتند، جانشینانی را از جمع خانواده های خویش برای مقامات قبلی که در اختیار داشته بودند کاندید، نامزد وحتی تعیین نموده اند.

می گویند!

آیا مرجع ای وجود خواهد داشت تا از اجراات کمیسیون تدویر لویه جرگه وکار کردهای اعضای آن پر س وجوی بعمل آورد ویا اجر این اعمال را بازهم ملت گروگان گرفته شده ومظلوم افغان به خدای رحیم ورحمان شان حواله کنند وتضاوت درمورد رابه دادگاه تاریخ بسپارند تا بازهم نام های را درلست سیاه ومحکوم خود اضافه کند.

می گویند!

وقایع اتفاق افتاده در مزار شریف ومناطق شمال کشور باید چشم های آقایان براهیمی وخلیلزاد را از پینکی های غفلت باز کرده باشد و یکبار دیگر به آنها تفهیم کرده باشد که آزموده را آزمودن خطاست وعاقبت گرگ زاده گرگ شود گرچه با آدمی بزرگ شود.

خسرو محیا

زکی نالیم که از ماست که بر ماست

الپتگین

دوره کار شش ماهه ادارهٔ مؤقت درحالی به سر رسید که کار های زیادی بود که بایستی دراین دوره انجام می یافت که نه یافت. در حالیکه انبوهی از مشکلات وگره ها، همچنان پا بر جا مانده وقت کابینه یکسره به جای اینکه روی عمده ترین مسایل حیاتی عطف کند دراین مدت بیشتر به تشریفات ومبارکبادی ونصب وتقرر کارمندان وچه بسا که نزدیکان وخویشان ودوستان گذشت.

بالا ترین مسأله که باید بی هیچ گونه تعللی به آن پر داخته و الویت داده میشد پذیرایی از عودت کنند گان وزمینه سازی کار ومصروفیت وکمک برای تهیه سرپناه برای آنان بود. هر چند که UNHCR وبرخی از مؤسسات خیریه جهانی درزمینه برگشت مهاجرین به وطن مساعدت های را مبذول داشتند ولی این کمک ها، به هیچ وجه آنان را درساختن دوباره سر پناه که به اثر جنگ ها یا آسیب دیده ویا کاملاً از بین رفته است وهمچنان تأمین معیشت دوامدار قادر نخواهد ساخت، اعطای یک بوجی گندم ویا یک قوطی روغن از سوی مؤسسات بین المللی، ظاهراً میتواند کمکی به حساب رود ولی فردا وپس فردا چی ؟ ایا تمام وقت باید نشست که مؤسسات خیریه کمک کنند؟ پس نقش ادارهٔ مؤقت ویا حکومت انتقالی دراین عرصه وعرصه های دیگر چی خواهد بود؟

واقعیت اینست که بار مسوولیت دیروز سنگین بود وبار مسؤولیت امروز نیز سنگین است. مردم حق دارند وحق مسلم شان است که به خاطر خقوق حقهٔ شان مسؤولین را یخن گیر شوند و بپرسند وحساب کنند. مردم دیروز ازادارهٔ مؤقت واعضای آن اداره توقعات زیادی داشتند که متاسفانه آنچنان که انتظار میرفت برآورده نه شد. و تااکنون که اکنون است وقرار آخرین احصاییه های سازمان ملل متحد بیشتر از یک میلیون مهاجر به وطن عودت نموده اند؛ خواب گزارشگر هفته نامهٔ اراده در گرمای سوزان « تخته بیگ » پشاور که دیده بود درآنسوی زنجیر درتورخم دستهٔ از عساکر با تشریفات خاص از هموطنان عودت کنندهٔ شان با سلامی ونثار کلمات « خوش آمدید به وطن» استقبال می کنند وبعد عودت کنندگان سوار بر موتر های که اداره موقت وشعبات ذیربط آن آماده ساخته اند تا ولایات مربوطه شان رسانیده می شوند؛ به حقیقت نه پیوسته است.

کی میداند که آن مهاجر به ستوه آمده از مهمان نوازی میزبانانشان مخصوصاً درکشور های حواشی افغانستان که به امید روز بهی روز می شمردند درکشور وزاد گاه شان لقمه نانی را برای خود و خانواده از کجا می آورند و باز کی میداند که آن مهاجر برگشته به وطن، شب ها گرسنه نخوابد؟ مگر ادارهٔ مؤقت نمی توانست با طرح و راه اندازی پروژه های عمرانی و تولیدی وزراعتی مصروفیت ومشغولیت برای عودت کنند گان ایجاد نماید که هم ثواب می شد وهم خرما.؟

ستلایټ

نن سبا په افغانستان کی ستلایټ ټلیفون ډیر موډ دی، بلکی دورځی موډ دی. دوخت وخت خبر دده، یووخت به یو چرمه دار واسکټ، اویا غزنیچی پوستین دخانی او عزت نښه وه، وروسته بیا نور څه پسی راووتل، دهر وخت بیله تقاضا اوبیل موډ.

احمد ظاهر چی دسند رو پا چاؤ دده په نامه« کاکل احمد ظاهر »رختونه راووتل، وریسی دا میدان نغمی او منگل یوړ، دجهاد وختونه راغلل دورځی موډ ورسره بدل شو.

دراکټ او ماشیندار خبری شوی، دمرگونو سره دستر گو جنگولو، دهمتونو اوغیر تونو کیسی شوی او... خرپکو لونه او برگ دسمالونه، خر جمپرونه، ببری ښنی او لوړ غاړی بوټو نه موډ شول.

رختونه هم په راکټ زری او « ماشیندار زای» بدل شول. اسامه بن لادن هم دیوه دوران موډ شو، چی دادی تر ننه پوری لا لړ اوډیر چلیږی. ډاټسن اوتور پټکی هم موډ ؤ چی ښایسته موده وچلیده... اودادی خبره تر ستلایت پوری راورسیده.

اوس ستلایټ موډ دی، دعزت ،واک اوځواک سمبول همدغه دیوی خبری په اندازه شی دی چی ډیرو دربار پری جوړ دی.

ستلایټ نن داسی موډ دی چی کروزر اوکروزین یی په مخکی خړدی، شملی او پکولونه ورته سلامی دی. اوښا یی په نن سبا کی بازاروته « ستلایټ زری» ، رختونه راووزی اویا ښا یی راوتلی وی څو موږ ناخبره یی خبر نه یو.

یا زه نه وای یا... زه!

م. عمران

In This Issue

1 Emergency Loya Jirga ended Page.1
2. Ustad Aziz Naim breathed his last Page.1
3. Meeting of Lakhdar Ibrahimi with Dostum ...Page.1
4. Afghan Commissionerate; the existing budget...Page.1
5. Wheat is growing from wheat and barley from.. Page.2
6. Congratulation Mr.Karzai, but also listen to usPage.2
7. What is going on in Afghanistan under the... Page.2
8. Dwelling difficulties Page.3
9. If the community is not amendment the ... Page.3
10 To the mad of power Page.4
11. A poet Page.4
12 Why fear and disorder was in Loya Jirga Page.4
13 You do your business and we will do our ownPage.5
14. The roll and responsibility of cultural in ... Page.5
15. Poppy flowers once again appeared in Surkh... Page.6
16. From whom we should complain because... Page.8
17. What do people say? Page.8
18. The satellite Page.8

ERADA: Weekly Independent Fublication
Publisher: Afghan Media Resource Center
Fourder: Haji Sayed Daud
Chief Editor: Atiqullah Pazhwak
Assistant: Mia Gul Arwal Editor: Zuhoor Afghan
Add: House # 2. Canal Bank Road
U.P.O. Box 909 University Town
Peshawar - Pakistan
Tel: (92-91) 854145 Fax: 841785
E-mail Add: amrc@brain.net.pk
Subscription in USA, Europe & Australia US$ 65
Region 1 Countries: 30. US. $ Pakista Rs. 200
AC. USD AC/ No. 01801406 & AC/ Rs. No. 01007039.
Bank Al-Falah Ltd. 6-B. Islamia Road. Peshawar Cantt.
You can remit your donations to the above account No.

اراده
دمقالو په انتخاب کی واکمنه ده. در ه مقاله دلیکوال دنظر ځرگندونه ده. لیدلی مقالی بیرته نه ورکول کیږی دگډون کلنی بیه:
په امریکا کی، اروپا او استرالیا کی: ۶۰ امریکایی دالر.
دسیمی په هیرادونو کی ۳۰ امریکا یی دالر
په افغانستان کی: ۲۰۰۰۰ افغا نی
په پاکستان کی: ۲۰۰ کلداری
دشپږمیاشتو لپاره نیمه بیه دپوستی لگښت داداری په غاړه ده.
دیوی گڼی بیه : ۳ روپی
A/C USS 01 801406
الفلاح بانک ۶ ب اسلامیه روډ پیښور
دلاس ته راوړلو ځایونه دپیښور ټول اخبار پلورنځی